Barbora vstává u Brd z popela

Někdejší vysokou pec v Jincích na Příbramsku si prohlédli odborníci z Norska. Vedení městyse má naději na zisk další dotace.

Marek Kočovský
redaktor MF DNES

JINCE V údolí řeky Litavky mezi dvěma strmými brdskými kopci se skrývá technický unikát. Dřevouhelná huť Barbora se jako jediná na evropském kontinentě dochovala i s okolními stavbami. Městys Jince ji před dvěma lety odkoupil od soukromníka za pět milionů korun. Po desetiletích chátrání tak odstartovala její záchrana. Přišla na poslední chvíli.

Čeká se na další peníze

Nyní už je podstatně lépe, a na prostranství, kde ještě před několika lety kynologové cvičili psy, panuje čilý stavební ruch. „Právě dokončujeme opravy střechy. Následovat bude fasáda, nová okna a dveře. Zároveň máme vypsaný projekt na rekonstrukci interiéru huti a obnovu přilehlých budov," líčí postup záchranných prací jinecký starosta Josef Hála (KSČM). Jak s kolegy odhaduje, vyžádá si celková obnova historického komplexu zhruba čtyřicet milionů korun.

„Z našich ani evropských peněz není možné dotace získat, přihlásili jsme se proto do Norských fondů, kde jsou vyčleněny prostředky na technické památky. Abychom mohli o podporu požádat, musíme však mít norského partnera, který stavbu posoudí. Povedlo se nám sehnat dva experty, kteří mají s Norskými fondy zkušenosti z celého světa. V Čechách se zatím podíleli jen na dvou projektech, a to v Praze a Kutné Hoře," vysvětluje Josef Hála.

Dvojice specialistů na památkovou péči navštívila Jince na konci září. „Strávili jsme s nimi čtyři dny, včetně výletu do Prahy a návštěvy Hornického muzea v Příbrami a Ekocentra v Orlově. Líbilo se jim, že se huť Barbora nachází v místě s dlouholetou hutnickou tradicí a navíc v samém středu Evropy," říká starosta s tím, že díky exkurzi do příbramských hornických expozic se ujistili, že se Češi umí o technické památky starat. I proto prý jsou projektu nakloněni.

Cesta k záchraně jinecké hutě nebyla jednoduchá a navzdory aktivitě vedení městyse práce ještě nějaký čas potrvají. „Lze jen těžko odhadovat, za jak dlouho se nám to podaří. Záleží hlavně na přílivu peněz," upozorňuje Josef Hála na skutečnost, že investice do památky jsou daleko za rozpočtovými možnostmi městyse. Jen střecha vyšla na čtyři miliony korun. Peníze na ni získali například od Středočeského krajského úřadu, který jim poslal 2,88 milionu korun z fondu kultury a obnovy památek. Na další dotaci, tentokrát od ministerstva kultury, ještě čekají.

Nečekané problémy

Vrásky ale jineckým nedělají jen peníze, nedávno to byla voda, která k huti začala prosakovat pod hrází sousedního rybníku Pecovák. Vodní plocha, z níž se kdysi napájel mechanismus dmychadel vysoké pece a později také tamní pily, budovu ohrožovala. Nezbývalo než upustit hladinu, a posléze po dohodě s rybáři rybník mimořádně vylovit.

„Když jsme pod hrází u pece vybagrovali rýhu, objevili jsme rouru. Rybáři po vypuštění místo našli na druhé straně. Někdo rouru ucpal dřevem, a když to vyhnilo, začala voda prosakovat. Přes zimu rybník vymrzne a místo opravíme," říká Josef Hála.

Muzeum, amfiteátr či milíř

Znovuzrozená Barbora by měla sloužit kultuře a historii. V plánované muzejní expozici by se návštěvníci měli seznámit nejen s historií zdejšího železářství, která sahá až do doby laténské, ale také třeba s osobností věhlasného houslového virtuosa, jineckého rodáka Josefa Slavíka. Chybět nebude ani výstava trilobitů, zkamenělin pradávných mořských živočichů, jejichž naleziště u Jinců je světově proslulé.

„Chceme využít výhodnou polohu na sedmnáct kilometrů dlouhé naučné stezce. Huť Barbora by měla patřit mezi hlavní zastávky na trase," přeje si Hála. Zároveň by areál bývalé hutě rád využíval pro akce, jako jsou třeba Jinecké slavnosti.

V multifunkčním centru se tak počítá i s vybudováním potřebného zázemí. Na pozemku by měl vzniknout také amfiteátr a zmenšené repliky hutí a pecí. Na nich by bylo možné zájemcům ukazovat, jak se dříve železo vyrábělo.

Další atrakcí má být milíř na výrobu dřevěného uhlí, jímž se v huti topilo. V Barboře by rádi zprovoznili také vodní elektrárnu. Mohla by pohánět tepelné čerpadlo. „Je to všechno samozřejmě hudba budoucnosti, ale myslím, že se alespoň máme na co těšit," podotýká starosta.

INZERCE

Byty - koupě

Prosím spěchá, koupím byt pro rodiče v Praze. Tel: 702044164.

Nemovitosti - koupě

Peníze ihned za nemovitost v Praze pro firmy z Evropské unie. Děkujeme. Tel: 602212121

Nájmy

Pro zaměstnance ambasády a konzulátu hledáme byty k pronájmu v Praze. T. 723047669.

Hledám pro naše solventní zaměstnance z kanceláře byty k dlouhodobému pronájmu v Praze, právní servis zajištěn. Tel: 274784428.